

Miljøministeriet
Departementet

Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg
Christiansborg
1240 København K

J.nr. 2021-2571
Den 27. februar 2021

Miljøministerens besvarelse af spørgsmål nr. 768 (MOF alm. del) stillet 1. februar 2021 efter ønske fra Rasmus Nordqvist (SF).

Spørgsmål 768

Kan ministeren bekræfte, at den atmosfæriske spredning af TFA (Trifluoreddikesyre) fra nedbrydning af kølemidler m.v. er beskrevet i litteraturen de seneste i hvert fald 5-10 år og oplyse, hvorfor ministeriet ikke for længst har handlet i forhold til TFA fra køleanlæg, forbrændingsanlæg og andre emissioner, punktudledninger af spildevand m.v., men først reagerer når en politisk besluttet screening af grundvandet afslører stoffet, jf. orientering om fund af TFA i massescreening af grundvand (MOF alm. del – bilag 298)?

Svar

Det er rigtigt, at det i flere år har været kendt, at nogle kølemidler kan give anledning til dannelse af TFA, når de nedbrydes i atmosfæren. Det drejer sig især om de såkaldte HFC-gasser. De bliver anvendt som erstatning for de tidligere meget anvendte CFC- og HCFC-gasser, der nedbryder ozonlaget, og som derfor globalt er kraftigt reguleret under Montrealprotokollen. HFC'erne er ofte meget kraftige drivhusgasser. Danmark har derfor siden 2000 haft meget skrappe regler for HFC-gasser. Reglerne har medført, at forbruget af HCF-gasser i Danmark i 2019 var reduceret til ca. 20% af forbruget i år 2000. EU vedtog i 2014 regler, der betyder, at forbruget af HFC-gasser i 2030 (beregnet ud fra gassernes klimaeffekt) skal reduceres til 21% af gennemsnits forbruget i 2009-2012. Endvidere blev de i 2016 (Kigali-ændringen) også omfattet af Montrealprotokollen, og skal udfases gradvis i løbet af en årrække.

Både de danske, EU- og de globale regler er indført for at begrænse klimaeffekten af HFC-gasserne og ikke med fokus på at reducere TFA. I forbindelse med forhandlingerne, der ledte til, at HFC-gasserne blev omfattet af Montrealprotokollen, blev forholdene omkring TFA undersøgt af en ekspertgruppe. Deres konklusion var – på baggrund af den tilgængelige viden – at risikoen for pattedyr, landplanter og vandorganismer i forhold til TFA blev anset for minimal (<https://www.tandfonline.com/doi/10.1080/10937404.2016.1175981>).

En særlig undergruppe af HFC-gasser, de såkaldte HFO'er (HydroFluoroOlefiner) er ikke omfattet af de generelle regler om udfasning af HFC'er, fordi de ikke har nogen klimaeffekt. Det kan forventes, at HFO'er i en vis udstrækning vil erstatte de klimaskadelige HFC'er, men der sker dog også en stigende anvendelse af naturlige kølemidler, der ikke kan give anledning til dannelse af TFA.

Man har generelt hidtil ikke anset dannelsen eller forekomsten af TFA for at udgøre en særlig risiko. Under EU's generelle kemikalierregulering, REACH, samarbejder de kompetente myndigheder i Tyskland, Nederlandene, Sverige Norge og Danmark omkring udarbejdelse af et EU-forslag, der har til formål at forbyde alle ikke-essentielle anvendelser af per- og polyfluorerede stoffer (PFAS) i EU. En

stor del af de stoffer, der kan blive nedbrudt til TFA, indgår i det forberedende arbejde med at udarbejde forslaget til begrænsning af PFAS. Det er muligt at dette forslag også vil gælde for TFA. Se også besvarelsen af MOF alm. del spørgsmål 777.

Lea Wermelin

/

Henrik Søren Larsen